

MOCIÓN DO BLOQUE NACIONALISTA GALEGO PARA RECLAMAR QUE SE GARANTA UN FINANCIAMENTO XUSTO E UN MODELO PÚBLICO DO SERVIZO DE AXUDA NO FOGAR (SAF)

Olaia Ledo Díaz, portavoz do Grupo Municipal do Bloque Nacionalista Galego (BNG) no Concello Narón, ao abeiro da lexislación vixente, presenta a seguinte **MOCIÓN** para o seu debate no Pleno da corporación.

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

O Servizo de Axuda no Fogar (SAF) é unha ferramenta esencial para garantir unha vida digna ás persoas maiores, dependentes ou con dificultades de autonomía, permitindo que poidan continuar vivindo no seu fogar e na súa contorna, evitando situacións de institucionalización innecesarias e favorecendo a cohesión social.

En Galiza, o SAF naceu como parte dun modelo público de servizos sociais impulsado durante os anos nos que o Bloque Nacionalista Galego tivo responsabilidades de goberno na Xunta, coa aprobación da Lei de Servizos Sociais e a creación dun sistema baseado na universalidade, na igualdade de dereitos e na responsabilidade pública.

Porén, este modelo foi sendo progresivamente deteriorado pola actuación do Partido Popular na Xunta de Galiza, que optou por un sistema de financiamento insuficiente e desequilibrado, trasladando unha parte crecente do custo do servizo aos concellos, que non dispoñen nin das competencias nin dos recursos necesarios para asumir esa carga.

Na actualidade, os concellos galegos están a soportar unha maioría do gasto do SAF, superando amplamente os 200 millóns de euros anuais, mentres que a achega da Xunta resulta claramente insuficiente. Esta situación vulnera o marco legal vixente en materia de dependencia, que establece a obriga de garantir o financiamento íntegro do servizo entre a Xunta e o Estado.

Os datos económicos confirman este desequilibrio: o investimento por persoa dependente en Galiza sitúase moi por debaixo da media estatal, e o custo real do servizo continúa incrementándose ano tras ano, especialmente nos concellos rurais, con poboación máis envellecida e dispersa.

A Xunta de Galiza mantén, ademais, módulos de financiamento moi afastados da realidade. O prezo máximo fixado para a hora do SAF non se corresponde cos custos efectivos das licitacións, que xa superan os 24 euros/hora en moitos concellos. As propostas de incremento presentadas recentemente no seo da FEGAMP, malia seren vendidas como avances, non cobren nin de lonxe o custo real do servizo e obrigan os concellos a continuar asumindo máis da metade do gasto.

A este infrafinanciamento estrutural súmase, ademais, un problema relevante de xestión dos pagamentos por parte da Xunta de Galiza que afecta aos concellos co servizo concesionado. Mentres os concellos están obrigados a facer fronte mensualmente ás facturas do Servizo de Axuda no Fogar, con prazos de pagamento que non superan os 30 días, a Xunta liquida a súa achega con carácter trimestral e, nalgúns casos, con atrasos de varios meses respecto ao remate do trimestre correspondente. Este sistema de liquidación e a dilatación nos pagamentos da Xunta obriga os concellos a adiantar recursos propios para garantir a continuidade do servizo, xerando importantes tensións de tesourería, poñendo en risco o equilibrio financeiro municipal e provocando, en moitos casos, un incremento do Período Medio de Pago a provedores, con todas as consecuencias administrativas e económicas que iso implica.

Este modelo ten consecuencias directas sobre a calidade do servizo e sobre as condicións laborais das traballadoras do SAF, un sector altamente feminizado que sofre precariedade salarial, un convenio colectivo caducado desde hai máis dunha década e a falta de medidas de prevención de riscos adaptadas á súa realidade laboral.

A maiores, os servizos sociais municipais vense saturados por unha xestión cada vez máis complexa, sen que exista un reforzo económico ou de persoal, ao tempo que se incrementan as desigualdades territoriais no acceso ao SAF segundo o tamaño do concello ou a súa localización.

O BNG defende que os coidados deben ser un dereito garantido e non un servizo condicionado polo lugar de residencia. Para iso, resulta imprescindible un cambio de rumbo que asegure un financiamento suficiente, estábel e xusto, e que sente as bases dun verdadeiro sistema público galego de atención á dependencia.

A Orde do 2 de xuño de 2023 da Xunta fixou o módulo máximo de financiamento do SAF en 12 euros/hora. Asumindo o compromiso de revisar os custes e adaptar á realidade o financiamento, sen que tal revisión se levara nunca a cabo.

A Fegamp elaborou informe en 2025 que reflectía a crítica situación dos concellos galegos que están asumindo máis do 50% dos custes deste servizo esencial, pois o custe medio da hora ascendía en

2024 xa a 22 euros hora. E as licitacións de 2025 sitúan xa o custe/hora en mais de 24 euros, coa previsión de que este prezo continúe á alza en vindeiras licitacións.

A Consellería, tras unha cativa proposta que contemplaba un financiamento máximo de até 16 euros/hora para o ano 2028, que foi rexeitada pola Comisión Executiva da Fegamp en novembro, polo que realizou unha nova oferta de financiamento por importe de 16 euros/hora para o 2026, 17 euros/hora para 2027 e 18 euros/hora para 2028.

Esta proposta foi aceptada pola maioría da Executiva da Fegamp e rexeitada polo BNG por considerala totalmente insuficiente, ao nin tan sequera achegarse a cubrir o custe real do servizo e continuar afogando os concellos galegos.

A oferta realizada pola Consellería de Servizos Sociais suporía pasar dos 12 euros/hora que reciben actualmente os concellos a só 16 en 2026, 17 o próximo ano e a 18 euros en 2028, unha proposta moi afastada do custe do servizo, que se sitúa xa hoxe en día nos 24 euros/hora nas últimas licitacións e que, ademais, é practicamente similar, con apenas un lixeiro incremento, á proposta que a Xunta xa realizara anteriormente para o mesmo período 2026-2028.

A defensa dos intereses municipais, tanto económicos como competenciais, esixe que as organizacións políticas manteñan con determinación posicionamentos consecuentes e ambiciosos e exerzan tamén de instrumento para cambiar o modelo asistencial das persoas mais vulnerábeis, universalizando os coidados e proporcionando a todas as persoas un servizo digno e de calidade vivan onde vivan.

O BNG, consecuente con esta posición, reclama que a Xunta e o Estado abonen aos concellos a cantidade de 17 euros/hora con carácter retroactivo desde xaneiro de 2025, 20 euros/hora neste 2026 e que asuma o 100% dos en 2027, até que se asuma o servizo como un instrumento de benestar social, a través da creación dun organismo que permita atender de xeito integral e eficiente a todas as persoas dependentes a través dun SERGAS para os servizos sociais.

Ademais, a nivel municipal temos un problema continuado co Servizo de Axuda no Fogar e un conflito entre persoas traballadoras e empresa que hai que ter en conta e solvetar para o bo uso do servizo. O concello como contratador do servizo ten que velar e garantir que se cumpran as condición até onde lle permite a lei. Por iso, é necesario ter comunicación continuada e atender demandas das persoas traballadoras e usuarias de cara que, coa nova licitación, se poidan solvetar problemas do presente e do pasado.

É por todo o exposto con anterioridade, polo que o Grupo Municipal do BNG somete a debate e aprobación polo Pleno deste Concello esta moción, propondo a adopción dos seguintes

ACORDOS

1. Que o concello de Narón reclame a empresa un proceso de escoita entre o comité de empresa e a adjudicataria coas reunións que lles corresponde entre partes.
2. Reclamar á Xunta de Galiza e ao goberno do estado un incremento progresivo do financiamento do Servizo de Axuda no Fogar (SAF), até acadar que a Xunta abone aos concellos a cantidade de 17 euros/hora con carácter retroactivo desde xaneiro de 2025, 20 euros/hora neste 2026 e que asuma o 100% dos custes no 2027.
3. Solicitar á Xunta de Galiza que impulse un novo modelo público de coidados, coa creación dun instrumento de benestar social, que substitúa o actual servizo baseado en horas por un modelo integral e personalizado, no que se poña as persoas no centro das políticas sociais, coa creación dun organismo similar ao SERGAS, mais para o servizos sociais, co que poder atender de xeito integral e eficiente a todas as persoas.
4. Dar traslado desta moción á presidencia da Xunta de Galiza, á Consellería de Política Social e Igualdade, ao goberno do estado, á Fegamp, aos grupos parlamentarios do Parlamento de Galiza e aos concellos da comarca, convidándoos a aprobar mocións e iniciativas neste mesmo sentido.

En Narón , a 09 de Feberiro de 2026

Asdo. Olaia Iedo Díaz
Voceira municipal do BNG de Narón